

CZY WIESZ...

DLACZEGO POWSZECHNY NAKAZ ZAKRYWANIA UST I NOSA JEST NIELEGALNY?

POMOC PRAWNA

newsmap.pl/pomoc-prawna

NAKAZ WYWODZI SIĘ Z ROZPORZĄDZENIA, NIE USTAWY

Mimo wprowadzenia upoważnienia ustawowego w postaci art. 46b pkt 13 w ustawie o chorobach zakaźnych, nakaz zakrywania ust i nosa nadal wywodzi się z rozporządzenia, a nie ustawy, co jest sprzeczne z art. 31 ust 3. Konstytucji.

Zgodnie z powyższym artykułem ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w **ustawie** i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie.

Natomiast art. 46b ustawy o chorobach zakaźnych stanowi, iż w **rozporządzeniu**, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić: pkt 13 nakaz zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

WNIOSKI

Skoro ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności mogą być ustanawiane „**tylko**” w **ustawie**, to oznacza nakaz kompletności unormowania ustawowego, które musi samodzielnie określać wszystkie podstawowe elementy ograniczenia danego prawa i wolności. Niedopuszczalne jest natomiast przyjmowanie w ustawie uregulowań blankietowych, pozostawiających organom władzy wykonawczej swobodę normowania ostatecznego kształtu owych ograniczeń – mówi o tym jasno wyrok WSA w Gliwicach z 12 stycznia 2021 r., III SA/GI 421/20.

Tak więc sama ustawa o chorobach zakaźnych wprost rozstrzyga, że nakaz wywodzi się z rozporządzenia, a nie ustawy.

ROZPORZĄDZENIE BYŁOBY LEGALNE JEDYNIÉ PODCZAS STANU WYJĄTKOWGO

Dalej w ocenie poszedł Sąd Najwyższy w wyroku z 16 marca 2021 r. sygn. akt II KK 64/21:

Jest przy tym oczywiste, że nakładanie ograniczeń w zakresie podstawowych wolności i praw człowieka i obywatela musi odbywać się **na podstawie prawidłowo stanowionego prawa**, w szczególności zgodnie z podstawowymi zasadami wyrażonymi w Konstytucji, a zatem wprowadzenie powszechnych nakazów i zakazów dotyczących podstawowych praw i wolności obywatelskich może nastąpić tylko **w przypadku wprowadzenia jednego z trzech stanów nadzwyczajnych**, co dotychczas nie miało miejsca.

ROZPORZĄDZENIE ZAWIERA LICZNE UCHYBIENIA

Ustawa, ani rozporządzenie w żadnym miejscu nie wskazują adresata nakazu zakrywania ust i nosa. Tym samym z przepisów prawa nie wynika, kto ma stosować się do nakazu.

Do dnia [...] r. nakazuje się zakrywanie, przy pomocy maseczki ust i nosa: w obiektach handlowych lub usługowych, placówkach handlowych lub usługowych i na targowiskach (straganach);

Komu na podstawie powyższego przepisu nakazuje się zakrywanie ust i nosa? Władza wykonawcza doprecyzowała adresata nowelizacją rozporządzenia z 28 października 2021 r. ale tylko w przypadku uczniów, nauczycieli, studentów i wykładowców:

PRZYKŁAD: Do dnia [...] r. nakazuje się zakrywanie, przy pomocy maseczki, ust i nosa: przez uczniów oraz osoby zatrudnione w szkole lub placówce oświatowej

W pozostałych przypadkach (sklepy, punkty usługowe, komunikacja miejsca itd.) adresat nie jest znany, tak więc na podstawie przepisu nie można zrekonstruować kto musi zakrywać usta i nos.

W kwestii braku adresata wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 19 października 2021 r (II GSK 1224/21):

"Przepis niejasny i nieprecyzyjny rodzi u jego adresatów niepewność co do zakresu ich praw i obowiązków. Ustawodawca nie może poprzez niejasne formułowanie tekstu przepisów pozostawiać organom, które mają je stosować, nadmiernej swobody przy ustalaniu zakresu ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw jednostki."

Policja nie ma również efektywnego narzędzia do karania za brak maseczki. Ustawa o chorobach zakaźnych **nie zawiera żadnej sankcji za nieprzestrzeganie nakazów i zakazów.**

Przykładem poprawnie stanowionego prawa jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości w której znajdziemy art. 43 *Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew **zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a-6** [...] podlega karze grzywny.* Mamy w niej odniesienie do konkretnych przepisów ustawy i przewidzianą sankcję.

Art. 116 § 1a kw, z którego korzysta policja, jest **przepisem blankietowym**, który musi być zgodnie z doktryną i orzecnictwem sądowym wypełniony przez przepis ustawy, a nie rozporządzenia, chyba że ustawa odwołuje się do Kodeksu wykroczeń, jednak w przypadku ustawy o chorobach zakaźnych tak nie jest. **Przykładem poprawnie stanowionego prawa jest art. 92a kw -** *Kto, prowadząc pojazd, nie stosuje się do ograniczenia prędkości **określonego ustawą** lub znakiem drogowym, podlega karze grzywny.* Dopuszczalne prędkości reguluje art. 20 ustawy PRD.

Nowelizacja ustawy z grudnia 2020 r. całkowicie zniósł nakaz zakrywania ust i nosa, który wcześniej obowiązywał tylko osoby chore i podejrzane o zachorowanie. Ustawodawca wiedząc o tym, zniósł m. in. drakońskie kary sanepidowskie za nieprzestrzeganie nakazu. Policja nie ma prawa obecnie przekazywać danych do sanepidu w tym zakresie.

PODSUMOWANIE

Przymuszanie do nieprawidłowo wprowadzonego do porządku prawnego nakazu zakrywania ust i nosa to przestępstwo stypizowane z art. 191 KK: *Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.*

Groźba bezprawna to zachowanie sprawcy wywołującego zagrożenie praw i wolności człowieka poprzez np. odmowę sprzedaży/usługi, niewpuszczenie na określonego miejsca lub wyrzucanie z nich, wszczynanie bezpodstawnych postępowania itd.

CIEKAWOSTKA

